

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI EDUKACJI, NAUKI
I MŁODZIEŻY**
(NR 110)
z dnia 25 października 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży (nr 110)

25 października 2017 r.

Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży, obradująca pod przewodnictwem posła **Rafała Grupińskiego (PO)**, przewodniczącego Komisji, rozpatrzyła i zaopiniowała dla Komisji Finansów Publicznych rządowy projekt ustawy budżetowej na rok 2018 w zakresie:

- 1) części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie:
 - a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
 - b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
 - c) dotacje podmiotowe, celowe i przedmiotowe z zał. nr 8 i 9,
 - d) programy wieloletnie w układzie zadaniowym z zał. nr 10,
 - e) środki europejskie na finansowanie projektów z zakresu oświaty i wychowania z zał. nr 4 i 15;
- 2) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. nr 49, 68 i 82;
- 3) części budżetowej 28 – Nauka:
 - a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
 - b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
 - c) dotacje podmiotowe i celowe z zał. nr 8 i 9,
 - d) programy wieloletnie w układzie zadaniowym z zał. nr 10,
 - e) środki europejskie na finansowanie projektów z zakresu nauki z zał. nr 4 i 15;
- 4) planów finansowych agencji wykonawczych z zał. nr 11:
 - a) Narodowego Centrum Badań i Rozwoju,
 - b) Narodowego Centrum Nauki;
- 5) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. nr 84;
- 6) części budżetowej 38 – Szkolnictwo wyższe:
 - a) dochody i wydatki z zał. nr 1 i 2,
 - b) wynagrodzenia w państwowych jednostkach budżetowych z zał. nr 6,
 - c) dotacje podmiotowe i celowe z zał. nr 8 i 9,
 - d) programy wieloletnie w układzie zadaniowym z zał. nr 10,
 - e) środki europejskie na finansowanie projektów z zakresu szkolnictwa wyższego z zał. nr 4 i 15;
- 7) części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. nr 18;
- 8) części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk:
 - a) wydatki z zał. nr 2,
 - b) dotacje podmiotowe i celowe z zał. nr 8.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marzena Machałek** sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, **Sebastian Skuza** podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz ze współpracownikami, **Maciej Chorowski** dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju wraz ze współpracownikami, **Zbigniew Błocki** dyrektor Narodowego Centrum Nauki, **Marcin Pałys** członek Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich wraz ze współpracownikiem, **Krzysztof Baszczyński** wiceprezes Związku Nauczycielstwa Polskiego, **Julian Srebrny** członek Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” Uniwersytetu Warszawskiego, **Wojciech Nasalski** przewodniczący Krajowej Sekcji NSZZ „Solidarność” Polskiej Akademii Nauk oraz **Tadeusz Pisarek** członek Zarządu Głównego Forum Związków Zawodowych.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Ewa Muszyńska**, **Mariusz Pawełczyk**, **Elżbieta Wojciechowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Proszę o zajęcie miejsc i przerwanie rozmów. Otwieram posiedzenie Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży.

Witam panią minister Marzenę Machałek – sekretarza stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej. Pana Sebastiana Skuzę – podsekretarza stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Pana profesora Pawła Rowińskiego – wiceprezesa Polskiej Akademii Nauk. Pana Zbigniewa Błockiego – dyrektora Narodowego Centrum Nauki. Witam wszystkie pozostałe osoby, przedstawiciele resortu nauki, szkolnictwa wyższego, oświaty, związków zawodowych. Witam wszystkich gości oraz państwa posłów.

Stwierdzam kworum. Stwierdzam także przyjęcie protokołów posiedzeń Komisji z maja, czerwca i lipca 2017 r. wobec niewniesienia do nich zastrzeżeń. Porządek dzienny posiedzenia obejmuje rozpatrzenie i zaopiniowanie dla Komisji Finansów Publicznych rządowego projektu ustawy budżetowej na rok 2018 (druk nr 1876) w zakresie: części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie, części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. nr 49, 68 i 82, części budżetowej 28 – Nauka, planów finansowych agencji wykonawczych z zał. nr 11, czyli Narodowego Centrum Badań i Rozwoju oraz Narodowego Centrum Nauki, części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. nr 84, części budżetowej 38 – Szkolnictwo wyższe, części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. nr 18 i części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk.

Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie słyszę. W takim razie stwierdzam, że Komisja przyjęła porządek dzienny. Przystępujemy do rozpatrzenia i zaopiniowania części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie oraz części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. nr 49, 68 i 82. O zabranie głosu proszę panią minister Marzenę Machałek.

Sekretarz stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej Marzena Machałek:

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, przedstawię nasze stanowisko w tej sprawie. Dochody budżetu państwa na 2018 r. w części 30 – Oświata i wychowanie zaplanowano w wysokości 5975 tys., z tego w dziale 750 – Administracja publiczna 83 tys. zł, w dziale 801 – Oświata i wychowanie 5890 tys. zł, w dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza 2 tys. zł. Dochody zaplanowane na 2018 r. są wyższe o 7,6% w stosunku do planu dochodów ujętych w ustawie budżetowej na 2017 r., tj. 5552 tys. zł.

Wyższy poziom planowanych dochodów na 2018 r. wynika ze zwiększonej prognozy dochodów w dziale 801 „Oświata i wychowanie”, co jest związane z uzyskaniem dodatkowych środków przez okręgowe komisje egzaminacyjne z tytułu opłat za ponowne przystąpienie do egzaminu maturalnego, które są wnoszone od 2016 r.

Wydatki budżetu państwa w części 30. W projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 w części 30 – Oświata i wychowanie wydatki zaplanowano w łącznej kwocie 451 856 tys. zł, co oznacza wzrost wydatków o 4,4% w stosunku do roku 2017. Powyższy wzrost planowanych wydatków na rok 2018 wynika przede wszystkim, ze zwiększenia wydatków przeznaczonych na współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej. Tu mamy wzrost o 46,6%.

Zwiększenie dotacji podmiotowej z budżetu państwa na instytucję kultury, jaką jest Centrum Nauki Kopernik, o 1000 tys. zł. Zwiększenie środków na refundację kosztów kształcenia dzieci pracowników agencji Frontex o 4000 tys. zł. Ponadto, w 2018 r.

przystąpiono do realizacji projektu edukacyjnego „Godność, wolność, niepodległość” w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA na lata 2017-2021, na który zaplanowano 2800 tys. zł.

Wydatki w części 30 będą zrealizowane w 7 działach klasyfikacji budżetowej. W dziale 80 „Oświata i wychowanie” zaplanowano wydatki na kwotę 391 596 tys. zł, co stanowi 86,7% wydatków zaplanowanych w całej części 30 – Oświata i wychowanie. W ramach działu 801 wydatki rozdysponowano pomiędzy 6 działów klasyfikacji budżetowej.

W rozdziale 80135 „Szkolnictwo polskie za granicą” zaplanowano kwotę wydatków w wysokości 43 775 tys. zł (tj. o 5% więcej niż w 2017 r.). Wydatki są przeznaczone na funkcjonowanie szkół polskich za granicą, finansowanie wyjazdów nauczycieli polskich do środowisk polonijnych, zakup podręczników i innych pomocy dydaktycznych dla oświaty polonijnej.

Wzrost planowanych wydatków na 2018 r. wynika ze zwiększenia środków na realizację zadania związanego z organizacją współpracy szkół funkcjonujących w systemach oświaty innych państw i szkół organizacji społecznych Polaków ze szkołami w Polsce oraz zabezpieczenia dodatkowych środków na wynagrodzenia osobowe (w tym wynagrodzenia dla nauczycieli oraz pochodne od tych wynagrodzeń).

W rozdziale 80143 „Jednostki pomocnicze szkolnictwa” zaplanowano kwotę wydatków w wysokości 13 233 tys. zł (tj. o 15,2% mniej niż w roku 2017). W ramach planowanych wydatków w tym rozdziale, przewidziano środki na działalność Centrum Informatycznego Edukacji oraz na funkcjonowanie Ośrodka Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą, który prowadzi działalność obsługującą zespoły szkół, szkolne punkty konsultacyjne i ich filie za granicą.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Pani minister, przepraszam. Panowie, wyłączcie te tubalne głosy. Bardzo proszę. Jeśli ktoś musi porozmawiać, to zawsze można wyjść na chwilę na korytarz. Słuchajmy siebie. Bardzo proszę, pani minister.

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Spadek planowanych wydatków na rok 2018 wynika ze zmniejszenia środków finansowych na wynagrodzenia osobowe i pochodne w związku z zakończeniem realizacji przez Centrum Informatyczne Edukacji zadań związanych z opracowaniem bezpłatnych podręczników przeznaczonych do nauczania w szkole podstawowej.

W rozdziale 80145 „Komisje egzaminacyjne” przewidziano kwotę wydatków w wysokości 202 280 tys. zł (tj. o 0,1% mniej niż w roku 2017). Wydatki przeznaczone są na statutową działalność Centralnej Komisji Egzaminacyjnej, oraz ośmiu okręgowych komisji egzaminacyjnych podległych CKE, związaną z organizacją i przeprowadzaniem egzaminów zewnętrznych. Nieznaczne zmniejszenie planu wydatków na rok 2018 związane jest z niższymi wydatkami planowanymi na realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.

W rozdziale 80146 „Dokształcanie i doskonalenie nauczycieli” zaplanowano wydatki w wysokości 47 263 tys. zł (tj. o 7,7% więcej od wydatków zaplanowanych na 2017 r.). Powyższe środki planuje się przeznaczyć na funkcjonowanie jednostek podległych MEN, tj. Ośrodek Rozwoju Edukacji oraz Ośrodek Rozwoju Polskiej Edukacji za Granicą, realizację projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, zlecenie organizacji ogólnokrajowych zadań z zakresu doskonalenia zawodowego nauczycieli oraz uczestnictwo w projekcie Komisji Europejskiej – Eurodoradztwo Polska, który wspiera edukacyjną i zawodową mobilność oraz rozwój poradnictwa zawodowego.

Wzrost planowanych wydatków na rok 2018 w rozdziale 80146 wynika przede wszystkim, z rozpoczęcia realizacji projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014–2020.

W rozdziale 80180 „Działalność badawczo-rozwojowa” zaplanowano środki w wysokości 4233 tys. zł (tj. o 31,6% więcej niż w 2017 r.) na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020.

W rozdziale 80195 „Pozostała działalność” zaplanowano kwotę 80 812 tys. zł (tj. o 21,1% więcej niż w 2017 r.). W ramach powyższych środków realizowane będą zadania realizowane centralnie przez Ministerstwo Edukacji Narodowej. Zaplanowane środki przeznaczone będą głównie na składki do organizacji międzynarodowych, nagrody Ministra Edukacji Narodowej dla nauczycieli za osiągnięcia dydaktyczno-wychowawcze, dofinansowanie realizacji olimpiad, konkursów i turniejów, zarządzenie programem Erasmus+, wsparcie organizacji ogólnopolskiego programu pomocy wybitnie uzdolnionym uczniom, refundację kosztów kształcenia dzieci pracowników agencji Frontex, dofinansowanie zakupu podręczników szkolnych i książek pomocniczych dla uczniów niewidomych i słabowidzących, prowadzenie postępowań o dopuszczenie podręczników do użytku szkolnego do kształcenia ogólnego, w tym dla mniejszości narodowych.

Zwiększenie planu wydatków w rozdziale 80195 wynika z rozpoczęcia realizacji projektów w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, zwiększenia wydatków na refundację kosztów kształcenia dzieci pracowników agencji Frontex oraz przystąpienia do realizacji projektu edukacyjnego „Godność, wolność, niepodległość” w ramach Programu Wieloletniego NIEPODLEGŁA 2017-2021.

Wydatki w części 30 – Oświata i wychowanie zostały zaplanowane również w następujących działach klasyfikacji budżetowej. W dziale 150 „Przetwórstwo przemysłowe” zaplanowano kwotę 1166 tys. zł (tj. o 55,5% więcej niż na rok 2017) z przeznaczeniem na dotację przedmiotową do podręczników szkolnych do kształcenia zawodowego. Zwiększenie kwoty planowanych wydatków na 2018 r. wynika z większej liczby wniosków o dotacje, które zostały złożone przez wydawców przygotowujących podręczniki do kształcenia zawodowego, w związku z nową podstawą programową kształcenia w zawodach, która obowiązuje od 1 września 2017 r.

Dział 750 „Administracja publiczna”. W tym dziale zaplanowano wydatki w kwocie 46 829 tys. zł (tj. o 1,1% mniej od wydatków planowanych w tym dziale w 2017 r.). Zmniejszenie planowanych środków związane jest z ograniczeniem wydatków przeznaczanych na usługi remontowo-konserwatorskie budynku MEN-u.

Dział 752 „Obrona narodowa”. W rozdziale 75212 „Pozostałe wydatki obronne” zaplanowano środki w kwocie 4 tys. zł na realizację Programu przygotowań obronnych Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2017-2026.

Dział 754 „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa”. Wydatki zaplanowano w kwocie 6 tys. zł.

W dziale 854 „Edukacyjna opieka wychowawcza” zaplanowano środki w wysokości 2985 tys. zł. Mamy tu nieznaczny wzrost w stosunku do 2017 r. o 1%.

W dziale 921 „Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego” zaplanowano środki w wysokości 9000 tys. zł. To jest o 1000 tys. więcej niż w 2017 r. Środki zaplanowano z przeznaczeniem na dotację podmiotową z budżetu państwa dla wspólnej instytucji kultury – Centrum Nauki Kopernik.

Wydatki z budżetu środków europejskich. W części 30 – Oświata i wychowanie, w dziale 801 „Oświata i wychowanie” wydatki pochodzące z budżetu środków europejskich zaplanowano w wysokości 148 334 tys. zł (tj. o 70% więcej niż w 2017 r.). Powyższe środki w całości zaplanowano na realizację projektów systemowych i konkursowych w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020. Znaczący wzrost planowanych wydatków wynika z rozpoczęcia nowych projektów i realizacji nowych projektów w tejsze perspektywie.

Teraz przejdę do wieloletnich programów w układzie zadaniowym, realizowanych w 2018 r. w ramach części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie. Minister Edukacji Narodowej w 2018 r. będzie uczestniczył w realizacji dwóch programów wieloletnich, które będą finansowane w ramach części budżetowej 30 – Oświata i wychowanie. Pierwszy to program integracji społeczności romskiej w Polsce w latach 2014-2020. Na realizację zadań w ramach modułu edukacyjnego programu integracji społeczności romskiej na 2018 r. zaplanowano 700 tys. zł. To jest wielkość na poziomie 2017 r.

Drugi program to Program Wieloletni NIEPODLEGŁA na lata 2017-2021. Na realizację programu edukacyjnego pod nazwą „Wolność, godność, niepodległość” zaplanowano

2800 tys. zł. Program jest realizowany przez MEN od początku 2018 r. na podstawie uchwały Rady Ministrów.

Teraz przechodzę do ostatniej części. To jest projekt ustawy budżetowej. Część 83 – Rezerwy celowe poz. 49, 68 i 82. W projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 w ramach rezerw celowych budżetu państwa, przeznaczonych na sfinansowanie lub dofinansowanie zadań w zakresie oświaty i wychowania oraz edukacyjnej opieki wychowawczej, zaplanowano łącznie kwotę 37 671 tys. zł. Pozycja 49, 68 i 82.

W rezerwie celowej poz. 49 środki przeznaczone na utrzymanie rezultatów niektórych projektów zrealizowanych przy udziale środków z UE, w tym systemy informatyczne, a także na zadania związane z funkcjonowaniem Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Na ten cel zaplanowano środki w wysokości 310 tys. zł. Zostaną przeznaczone na wydatki związane z podpisywanymi przez ministrów, właściwych dla poszczególnych działów administracji rządowej, umowami.

Rezerwa celowa poz. 68. Przygotowanie i przeprowadzenie egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie. Tu zaplanowano środki w wysokości 4361 tys. zł. Jest to poziom z 2017 r. Środki z rezerwy celowej zostaną przeznaczone na realizację przez Centralną Komisję Egzaminacyjną oraz okręgowe komisje egzaminacyjne zadań związanych z przeprowadzaniem egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie, wynikających z reformy kształcenia zawodowego.

Ostatnia rezerwa. Pozycja 82. Podwyższenie wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych prowadzonych przez organy administracji rządowej. Tu zaplanowano 33 000 tys. zł. Są to środki na sfinansowanie kosztów związanych z podwyższeniem o 5% od 1 kwietnia 2018 r. wynagrodzeń nauczycieli zatrudnionych w szkołach i placówkach oświatowych, prowadzonych przez organy administracji rządowej.

Dziękuję bardzo. Skracalam.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Proszę panią przewodniczącą Krystynę Szumilas o przedstawienie koreferatu i wniosków do opinii Komisji.

Poseł Krystyna Szumilas (PO):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, może zacznę od uwag natury ogólnej o podstawowych relacjach makroekonomicznych, bo pokazuje to podejście rządu do edukacji i tych zadań, o których w ramach omawianych części budżetowych będziemy mówili.

Otóż w 2018 r. dochody państwa według ustawy budżetowej wzrastają o 9,3%. Wydatki budżetu państwa wzrastają o 3,2%. Natomiast, jeśli popatrzymy na wydatki na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą, to wydatki wzrastają jedynie o 2,7%, a część oświatowa subwencji ogólnej o 2,8%. Przy tak dużych zadaniach, które są wywołane zmianami w sieci szkół, wydaje się, że te zadania nie zostały potraktowane przez rząd w priorytetowy sposób. Nie mamy równowagi finansowania tych zadań przez budżet państwa.

Maleje udział wydatków na oświatę i wychowanie oraz edukacyjną opiekę wychowawczą w wydatkach budżetu państwa. Maleje udział wydatków na oświatę i wychowanie oraz na edukacyjną opiekę wychowawczą w PKB. To są uwagi natury ogólnej, więc te wszystkie zapewnienia mówiące o tym, że edukacja będzie priorytetem, nie mają odzwierciedlenia w tych wskaźnikach.

Jeżeli chodzi o część 30 i trzy rezerwy związane z zadaniami realizowanymi bezpośrednio przez Ministerstwo Edukacji Narodowej, tam środki nie wzrastają. Można powiedzieć, że to dobrze. Wzrastają ewentualnie w tych działach, w których powinny wzrosnąć. Zwiększa się, na szczęście, tempo realizacji projektów unijnych. W ubiegłym roku alarmowaliśmy, że Ministerstwo Edukacji Narodowej nie realizuje projektów unijnych z nowej perspektywy. Mam nadzieję, że w 2018 r. wezmą się państwo do pracy i wykorzystają środki, które są przeznaczone na te zadania z funduszu Unii Europejskiej do 2020 r.

Mam kilka uwag, które pokazują politykę rządu. Jeżeli popatrzymy na edukacyjną opiekę wychowawczą – dział 854 – to widzimy spadek wielkości środków przeznaczonych na wypoczynek dzieci i młodzieży. Patrząc, czy jest to zrekompensowane w budżetach wojewodów. Jestem zwolennikiem wydawania pieniędzy blisko ucznia. Gdyby było tak, że Ministerstwo Edukacji Narodowej środki na wypoczynek dzieci i młodzieży przekazuje wojewodom bądź samorządom terytorialnym, które mogłyby zorganizować ten wypoczynek, to byłby to dobry kierunek.

Jednak państwo zabierają, zmniejszają środki na poziomie ministerstwa o prawie 16% i nie widać rekompensaty braku tych środków w innych miejscach.

Na posiedzeniu podkomisji usłyszałam, że te środki zostały przesunięte na stypendia dla wybitnie zdolnych uczniów. Można powiedzieć, że trend zwiększania środków dla wybitnie zdolnych uczniów jest dobrym kierunkiem, ale nie kosztem tych najbiedniejszych. Jednak dofinansowanie wypoczynku letniego dzieci i młodzieży jest skierowane do grup uczniów mających trudne warunki materialne w domu, więc gdyby ministerstwo dołożyło pieniądze na stypendia, nie zabierając tego z letniego wypoczynku, to byłby to lepszy kierunek.

Druga uwaga dotyczy doskonalenia nauczycieli. Mimo szerokiej deklaracji pani minister, że doskonalenie nauczycieli będzie się teraz doskonale rozwijać, że jest bardzo dużo pieniędzy, że najbliższe lata będą czasem prosperity ośrodków kształcenia nauczycieli i że dla rządu doskonalenie nauczycieli jest bardzo ważne, to nie widzimy odbicia tych deklaracji w budżecie Ministerstwa Edukacji Narodowej. Środki zmniejszają się.

Wprawdzie kuratoria to nie moja działka (o tym będzie mówił inny koreferent), ale to wiąże się z tematem, bo mamy środki na poziomie ministerstwa i na poziomie kuratoriów. W niektórych z nich środki zmniejszają się o 40%. Jest tu pewna niezgodność ze słowami pani minister. Chciałabym też powiedzieć, że cały czas słyszymy, bo pracujemy równolegle nad ustawą o finansowaniu zadań oświatowych i tam bardzo rygorystycznie wpisuje się przepis zmuszający samorzady do tego, aby jeden procent przeznaczały na doskonalenie nauczycieli. Usztywnia się przepisy. Wręcz zabiera się samorządom 0,2% na doradztwo zawodowe.

Jeśli przyjrzą się państwo ustawie o budżetowej, o której mówiliśmy na wczorajszym posiedzeniu podkomisji, dla siebie i dla kuratorium w ustawie o budżetowej ministerstwo szykuje dla siebie i dla kuratorium zapis, że minister nie musi wypełnić obowiązku wynikającego z ustawy – Karta Nauczyciela, czyli przeznaczać kwoty 5 tys. zł pomnożonej przez liczbę nauczycieli na szkolenie kadry pedagogicznej. Dla ministra i kuratoriów szykuje się bardziej elastyczny przepis, że „minister przeznaczy do...”. Czyli może przeznaczyć nic, może 20%. Natomiast bardzo rygorystycznie traktuje się tutaj samorzady.

Jeszcze jedna drobna uwaga, która pokazuje pewną filozofię przygotowania budżetu. Subwencję oświatową zmniejsza się o 9000 tys. zł z tytułu przekazania szkół rolniczych do ministerstwa rolnictwa. Nie zgadzam się z takim podejściem. Jestem przekonana, że samorzady lepiej radzą sobie z prowadzeniem szkół. Jeśli jednak przekazujemy, to ideą przekazania jest to, żeby szkoły w ministerstwie rolnictwa miały więcej pieniędzy. Jeśli spojrzą państwo na tabelę, którą dostaliśmy jako załącznik... To jest tabela nr 6 w materiałach, które dostaliśmy z ministerstwa. To jest informacja o projekcie budżetu państwa na rok 2018. Wynika z niej, że ministerstwo rolnictwa na szkoły rolnicze wyda w 2018 r. tyle samo ile wydało w 2017 r. na wydatki bieżące.

Zatem jest to raczej sposób na zaoszczędzenie niż na to, żeby te szkoły lepiej prosperowały. To są uwagi, które mówią o polityce Ministra Edukacji Narodowej. Mnie osobiście ta polityka się nie podoba, natomiast jeżeli chodzi o całość wykonania budżetu, to nie mam propozycji konkretnych zmian. Proponuję pozytywnie zaopiniować ten projekt.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo.

Poseł Krystyna Szumilas (PO):

W ramach moich części.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Oczywiście. Otwieram dyskusję. Bardzo proszę. Kto z państwa posłów? Czy są jakieś głosy? Nie słyszę. Czy ktoś z gości chciałby zabrać głos w tej sprawie? Nie słyszę.

Pani minister, bardzo proszę o odniesienie się do uwag koreferentki. Dziękuję.

Sekretarz stanu w MEN Marzena Machałek:

Dziękuję. Pani przewodniczący, ogólnie odniosę się do koreferatu, a o szczegóły poproszę pana dyrektora Hodzyńskiego i panią naczelnik Wach. Wiem, że wczoraj na posiedzeniu podkomisji odbyła się dyskusja, podczas której wyjaśniono wiele spraw. Przygotowaliśmy pisemne odpowiedzi na te pytania.

Powiem ogólnie, że chcielibyśmy, żeby wzrost środków przeznaczonych na edukację był bardzo wyraźny. Mamy wzrost na poziomie 2,7% i jest to wzrost wystarczający zarówno na podwyżki dla nauczycieli, jak również na zadania edukacyjne. Mamy 12% udziału w budżecie, jeśli chodzi o edukację, więc myślę, że jest to duży, znaczący udział. Natomiast trzeba przyznać, że rosną wszystkie wydatki budżetowe (np. związane z programem Rodzina 500+) i dlatego trudno to bezpośrednio odnosić.

Jeśli chodzi o wykorzystanie środków unijnych, to przypomnę, że te programy funkcjonują od 2014 r. i to rzeczywiście pokazuje, że zdecydowanie wzmocniliśmy pracę nad tymi programami, nad wykorzystaniem tych pieniędzy. Między innymi, na sprawy związane z kształceniem zawodowym i mam nadzieję, że najważniejsze jest to, żeby wykorzystanie środków unijnych przynosiło zauważalne korzyści. Staramy się robić to mądrze i to jest taki rok, który pokazuje jak zdecydowanie przyspieszyliśmy.

Myślę, że też wydatki na edukację przedstawiamy, nie włączone są w te wydatki i liczenie wydatków, pieniądze unijne. Gdybyśmy do nich dołożyli duże pieniądze, które są to oczywiście wyglądałoby to zupełnie inaczej.

Jeśli chodzi o doskonalenie nauczycieli, to praktycznie utrzymuje się od lat na podobnym poziomie, zarówno jeśli chodzi o MEN, jak i o budżety wojewodów. W zasadzie są to wydatki pokrywane, ale też trzeba wziąć pod uwagę, że duża część procesu doskonalenia odbywa się w ramach pieniędzy unijnych. Zarówno na poziomie województw, jak i na poziomie ogólnopolskim.

Jeśli chodzi o rolnictwo, to jest tu sprawa przesunięcia pewnych wydatków. Przesunięcia nie zmieniają sytuacji, że są zabezpieczone środki na funkcjonowanie szkół działających w gestii ministra rolnictwa.

Jeszcze jedna ogólna kwestia. Jeśli chodzi o stypendia dla dzieci i młodzieży, to pieniądze są zabezpieczone i nie są ograniczone. Proszę, żeby pan dyrektor szczegółowo uzupełnił moją wypowiedź.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Bardzo proszę, panie dyrektorze. Rozumiem, że zwięźle.

Dyrektor Departamentu Ekonomicznego MEN Konrad Hodzyński:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, jeśli chodzi o środki na doskonalenie zawodowe nauczycieli w budżecie Ministerstwa Edukacji Narodowej, to na 2018 r. została wydzielona kwota 13 774 tys. zł. Jest to kwota przeznaczona na realizację zadań ogólnokrajowych z zakresu doskonalenia zawodowego nauczycieli. Zgodnie z art. 70a ust. 4 ustawy – Karta Nauczyciela. Dodatkowo będą realizowane 3 projekty, które są skierowane do nauczycieli. Jest to zwiększenie skuteczności działań pracowników systemów wspomaganie i trenerów w zakresie kształcenia uczniów, kompetencji kluczowych.

Drugi projekt to jest przywództwo, opracowanie modeli kształcenia i wspierania kadry kierowniczej systemu oświaty. Kolejny projekt to wspieranie tworzenia szkół ćwiczeń.

Jeśli chodzi o planowane w części 30 wydatki na wypoczynek. Dodam, że kwota wydatków w wysokości 240 tys. zł została przesunięta na realizację zadań związanych ze wspieraniem wybitnie uzdolnionych uczniów. To przesunięcie nie powoduje zagrożeń w prawidłowej realizacji zadań związanych z organizacją kolonii, wypoczynku dzieci i młodzieży. Jest to kwota, która całkowicie zapewnia prawidłową realizację zadania.

Również w budżetach kuratorów oświaty mamy kwotę, która nie zmienia się od kilku lat. Jest to 27 808 tys. zł. Jest to kwota zapewniająca prawidłową realizację zadań. Nie mamy żadnych sygnałów, że jest to kwota zbyt niska. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. Czy jeszcze coś? Nie. Dziękuję. Czy jest sprzeciw wobec pozytywnego zaopiniowania tej części budżetu? Czy nikt z Prawa i Sprawiedliwości nie chce zgłosić sprzeciwu? Nie. Dziękuję bardzo. W takim razie stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek.

W tej chwili pani przewodnicząca otrzymuje pisemne odpowiedzi od pani minister. Wszystko odbywa się zgodnie z regułami dyplomacji.

Zatem rozumiem, że w stosunku do części 30 – Oświata i wychowanie, a także części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. 49, 68 i 82 Komisja przyjęła pozytywną rekomendację.

Przystępujemy do rozpatrzenia i zaopiniowania części budżetowej 28 – Nauka oraz planów finansowych Narodowego Centrum Badań i Rozwoju i Narodowego Centrum Nauki oraz części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. nr 84.

O zabranie głosu proszę pana Sebastiana Skuzę – podsekretarza stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego Sebastian Skuza:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, w 2018 r. w części 28 – Nauka planuje się dochody w wysokości 26 000 tys. zł i to głównie z tytułu niewykorzystanych dotacji podmiotowych oraz rozliczeń umów zawartych w ubiegłych latach w ramach działalności upowszechniającej naukę i współpracę naukową z zagranicą.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 na nakłady na naukę zaplanowano w kwocie 9,2471 mld zł, z tego ze środków budżetu państwa 7,9628 mld zł. z budżetu środków europejskich 1,2843 mld zł. W relacji do analogicznej kwoty ujętej w ustawie budżetowej za rok 2017, nakłady na naukę wzrastają o 821,7 mln zł (nominalnie to jest o 9,8%).

Udział nakładów na naukę w stosunku do wartości produktu krajowego brutto, prognozowanej na przyszły rok budżetowy, kształtuje się na poziomie 0,45%.

Planowane wydatki ujęto w części 28 – Nauka. Wydatki zaplanowano w czterech działach budżetowych w łącznej wysokości 7,7758 mld zł, z tego ze środków budżetu państwa 6,5142 mld zł i z budżetu środków europejskich 1,2616 mld zł. W zakresie rezerwy celowej, pozostającej w kompetencji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, ujętej w części 83 poz. 84 – środki na zwiększenie nakładów w obszarze badań naukowych, zabezpieczono środki w wysokości 359,5 mln zł. W ramach działu Nauka, w innych częściach budżetowych, zaplanowano kwotę 91,6 mln zł, z tego dla Polskiej Akademii Nauk 81,5 mln zł oraz na działalność Polskiej Agencji Kosmicznej kwotę 10,1 mln zł.

W budżecie innych ministerstw na działalność B+R zaproponowano kwotę 1,0202 mld zł, w tym na działalność badawczo-rozwojową, realizowaną przez Ministerstwo Obrony Narodowej, 825,6 mln zł.

W odniesieniu do części 28, czyli części znajdującej się w gestii Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, dominujący udział mają wydatki w dziale 730 – Nauka w kwocie 7,5094 mld zł, co stanowi 96,6% ogółu wydatków części 28.

W dalszych trzech działach, czyli w dziale 750 – Administracja publiczna, 752 – Obrona narodowa, 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego zaplanowano wydatki w łącznej kwocie 266,4 mln zł, czyli 3,4% ogółu wydatków.

W zakresie tych wydatków na wydatki bieżące zaplanowano kwotę 6,0886 mld zł, wydatki majątkowe w kwocie 289,2 mln zł, wydatki na współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej, w ramach wydatków budżetu państwa 136,4 mln zł oraz wydatki z budżetu środków europejskich 1,2616 mld zł.

Łącznie na realizację wydatków finansowanych z udziałem środków Unii Europejskiej zaplanowano 1,398 mld zł. W tej kwocie przewidziano środki na programy operacyjne: Inteligentny Rozwój – 1,3221 mld zł, Polska Cyfrowa – 11,2 mln zł, Pomoc Techniczna – 27,7 mln zł oraz na projekty realizowane w ramach programów Unii Europejskiej, współfinansowane ze środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi – 37 mln zł.

Z kwoty 1,398 mld zł, przeznaczonej na projekty realizowane z udziałem środków pochodzących z Unii Europejskiej, środki w wysokości 75,2 mln zł będą wydatkowane przez ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, a w kwocie 1,3228 mld zł przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju.

W części 28 przewidziano następujące dotacje. Dotacje podmiotowe w łącznej kwocie 2,434 mld zł, z tego do jednostek naukowych 2,336 mld zł. Dla Narodowego Centrum Nauki 43,1 mln zł, dla Narodowego Centrum Badań i Rozwoju 43,9 mln zł, dla Centrum Nauki Kopernik 9 mln zł oraz Narodowego Muzeum Techniki 2 mln zł.

Dotacje celowe w łącznej kwocie 3,0826 mld zł. Z tego dla jednostek naukowych 569 mln zł, dla Narodowego Centrum Nauki 1,3097 mld zł, dla Ośrodka Przetwarzania Informacji 20,1 mln zł, Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej 2 mln zł, Centrum Nauki Kopernik 3,5 mln zł oraz Narodowego Centrum Badań i Rozwoju 973,5 mln zł (w dziale 730 – Nauka) oraz dodatkowo 204,8 mln zł dla NCBR z działu 752 – Obrona narodowa.

W ramach działu 750 – Administracja publiczna zaplanowano kwotę w wysokości 47,1 mln zł i tę kwotę przeznaczono na: finansowanie wydatków bieżących w wysokości 41,9 mln zł, świadczeń na rzecz osób fizycznych 200 tys. zł, finansowanie zakupów majątkowych 3 mln zł, współfinansowanie oraz płatności z budżetu środków europejskich projektów z udziałem środków UE w ramach programów operacyjnych: Inteligentny Rozwój oraz Polska Cyfrowa – 2 mln zł.

Jeżeli chodzi o realizację programów wieloletnich, to w projekcie ustawy budżetowej na 2018 r. w dziale – Nauka, w rozdziale Narodowe Centrum Badań i Rozwoju, na realizację programu wieloletniego „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy IV etap” zaplanowano kwotę 11,5 mln zł. Program został ustanowiony uchwałą Rady Ministrów nr 203/2015 z 26 października 2015 r.

Nadzór nad realizacją i wyników programu przez głównego wykonawcę i koordynatora, czyli Centralny Instytut Ochrony Pracy Państwowy Instytut Badawczy sprawuje minister rodziny, pracy i polityki społecznej, przy współpracy (w zakresie naukowym) Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Program jest jednym z działań państwa na rzecz poprawienia bezpieczeństwa i warunków pracy w Polsce, jednocześnie realizując zadania wynikające z dokumentów międzynarodowych i krajowych w tym zakresie. W ramach programu opracowuje się innowacyjne rozwiązania organizacyjne i techniczne, ukierunkowane na rozwój zasobów ludzkich oraz nowych wyrobów, technologii oraz metod i systemów zarządzania.

Całkowite koszty programu w latach 2017-2019, w ramach części 28, wynoszą 31,5 mln zł i zaplanowano, że w całości będą pochodziły z budżetu państwa.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 r., w zakresie rezerwy celowej pozostającej w dyspozycji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, ujętej w części 83 poz. 84, środki na zwiększenie nakładów w obszarze badań naukowych, zabezpieczono środki w wysokości 359,5 mln zł.

Środki te planuje się przeznaczyć m.in. na: finansowanie działalności statutowej jednostek naukowych (ze szczególnym uwzględnieniem przyszłorocznej kategoryzacji finansowej jednostek naukowych), których wyniki zostały ogłoszone w tym roku. Wzmocnienie umiędzynarodowienia nauki w ramach programu „Powroty” dla wybitnych polskich naukowców pracujących za granicą, wzmocnienie konsolidacji instytutów badawczych, które będą prowadzić badania naukowe i prace rozwojowe szczególnie ważne dla polityki gospodarczej, programy i przedsięwzięcia ministra zmierzające do przygotowania uczelni i jednostek naukowych, w kontekście planowanej od 1 października 2018 r. reformy nauki i szkolnictwa wyższego.

W zakresie projektu planu finansowego Narodowego Centrum Badań i Rozwoju na rok 2018. Narodowe Centrum Badań i Rozwoju jest agencją wykonawczą, w rozumieniu ustawy o finansach publicznych, powołaną do realizacji polityki naukowej, naukowo-badawczej i innowacyjnej państwa. W projekcie planu finansowego Narodowego Centrum Badań i Rozwoju zaplanowane są środki pochodzące nie tylko z części 28, czyli z części – Nauka, ale również z części 38 – Szkolnictwo wyższe, z części 34 – Rozwój regionalny oraz z części 27 – Informatyzacja, a także przychody centrum, otrzymywane z Komisji Europejskiej za pośrednictwem koordynatorów Unii Europejskiej. Dodatkowo, w projekcie planu zostały uwzględnione środki planowane do pozyskania przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju z rezerw celowych.

Łączna kwota wydatków, jaką w 2018 r. będzie dysponować Narodowe Centrum Badań i Rozwoju wynosi 4,0067 mld zł.

Z budżetu części 28 – Nauka dla Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 zaplanowano środki w wysokości 2,5449 mld zł, w tym na: dotację podmiotową w wysokości 43,9 mln zł, dotację celową na realizację strategicznych programów badań naukowych, prac rozwojowych i innych zadań centrum oraz na realizację badań naukowych i prac rozwojowych na rzecz obronności i bezpieczeństwa państwa w wysokości 1,1763 mld zł, dotację celową na finansowanie lub dofinansowanie inwestycji dotyczących obsługi realizacji zadań w wysokości 2 mln zł, dotacje celowe na współfinansowanie i finansowanie projektów z udziałem środków europejskich 97,7 mln zł, płatności z budżetu środków europejskich w ramach programów operacyjnych 1,225 mld zł.

Z budżetu części 38 – Szkolnictwo wyższe dla Narodowego Centrum Badań i Rozwoju w projekcie ustawy budżetowej na 2018 r. zaplanowano środki w wysokości 282,6 mln zł, w tym na: dotacje celowe na współfinansowanie i finansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej w wysokości 46,6 mln zł, płatności z budżetu środków europejskich w ramach programu operacyjnego PO WER 236 mln zł. Ponadto, w projekcie planu finansowego centrum zaplanowano środki do pozyskania z rezerwy celowej – część 83 poz. 8 i 98 – w łącznej kwocie 1,1483 mld zł, w tym z pozycji 8 – współfinansowanie projektów realizowanych z udziałem środków europejskich 43,9 mln zł, pozycji 98 – finansowanie programów z budżetu środków europejskich 1,1044 mld zł.

Dodatkowo, w ramach części 34 – Rozwój regionalny w projekcie planu finansowego Narodowego Centrum Badań i Rozwoju zaplanowano środki w wysokości 800 tys. zł na realizację zadań w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego. Środki te zostaną wydatkowane jedynie w przypadku rozpoczęcia wdrażania programu w ramach nowej perspektywy finansowej.

Ponadto, w ramach części 27 – Informatyzacja w projekcie planu finansowego zaplanowano środki w wysokości 25,9 mln zł, w całości pochodzące z budżetu środków europejskich. Środki zostaną przeznaczone na finansowanie projektu „e-Pionier – wsparcie uzdolnionych programistów na rzecz rozwiązywania zidentyfikowanych problemów społecznych lub gospodarczych”, w ramach którego beneficjenci otrzymają środki w wysokości 24,4 mln zł.

W projekcie planu finansowego NCBR na 2018 r. zostały ujęte środki w wysokości 4,2 mln zł, planowane do pozyskania z Komisji Europejskiej w związku z udziałem centrum w projektach międzynarodowych Siódmego Programu Ramowego, programu Horyzont 2020 oraz prowadzenie działań związanych z udziałem Polski w wybranych projektach ERA-NET, ERA-NET+ oraz w inicjatywach realizowanych na bazie art. 169 traktatu ustanawiającego wspólnotę europejską.

W zakresie projektu planu finansowego Narodowego Centrum Nauki na rok 2018 chciałbym przekazać, że w projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 na dotacje dla Narodowego Centrum Nauki zaplanowano kwotę w wysokości 1,3587 mld zł, w tym na dotację podmiotową na pokrycie bieżących kosztów działalności 43,1 mln zł, dotację celową na realizację zadań Narodowego Centrum Nauki w wysokości 1,2321 mld zł, dotację celową na finansowanie lub dofinansowanie kosztów inwestycji dotyczących obsługi realizacji zadań w wysokości 83,5 mln zł, dotację celową na realizację zadań ustawowych w kwocie 1,2321 mld zł, która jest przeznaczona na finansowanie badań podstawowych, w tym 771,7 mln zł to środki na kontynuację finansowania projektu w ramach umów zawartych w latach poprzednich, 454,4 mln zł to środki na sfinansowanie nowo zawartych umów i 6 mln zł to środki planowanej rezerwy celowej ministra rozwoju i finansów na finansowanie projektów związanych z realizacją programów współfinansowanych ze źródeł europejskich.

Wczoraj odbyło się posiedzenie podkomisji, na którym zadawano pytania, na które udzielaliśmy odpowiedzi. Proszę o przyjęcie projektu ustawy budżetowej w części 28. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. Mamy sporo danych w materiałach, dlatego panie ministrze, zawsze można zaprezentować budżet nieco zwięźlej. Nie wiem czy pan profesor Zbigniew Błocki chciałby zabrać głos?

Dyrektor Narodowego Centrum Nauki Zbigniew Błocki:

Myślę, że pan minister już wszystko powiedział. Na wczorajszym posiedzeniu podkomisji mówiłem, że jeśli chodzi o budżet NCN, to on rośnie trzeci rok z rzędu. Rośnie o kilkanaście procent. Wydaje mi się, że zwiększanie konkurencyjnego finansowania polskiej nauki to dobry kierunek. Myślę o finansowaniu projektów badawczych, które są przyznawane w bardzo konkurencyjny sposób.

Mogę powiedzieć, że te środki wykorzystujemy na większe finansowanie projektów, których w przeszłości nie mogliśmy realizować. Jesteśmy bardzo aktywni na polu międzynarodowym. Być może w przyszłym roku pojawią się nowe obszary współpracy międzynarodowej. Na pewno rusza bardzo dla nas ważna umowa z Towarzystwem Maxa Plancka – czołową światową organizacją naukową. Planujemy utworzenie w Polsce dzieśięciu Centrów Doskonałości. To jest nasz prestiżowy program.

Prowadzimy dość zaawansowane rozmowy bilateralne z Chinami i państwami środkowej Europy. W razie potrzeby mogę przekazać więcej informacji.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Pan profesor Maciej Chorowski.

Dyrektor Narodowego Centrum Badań i Rozwoju Maciej Chorowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, tylko w uzupełnieniu wnikliwej analizy budżetu NCBR. Chciałbym zwrócić uwagę, że w stosunku do 2017 r., kiedy NCBR wyda ponad 3 miliardy złotych, budżet na przyszły rok wzrasta o miliard, co jest uzasadnione tym, że wzrasta intensyfikacja kontraktacji tzw. środków unijnych. Po przejściu starej perspektywy finansowej w nową perspektywę finansową, przy uwzględnieniu wszystkich zmian zasad wydatkowania, te środki w dużej mierze są kierowane do przemysłu, który musi wyłonić współpracowników ze sfery nauki. Te zasady zostały już dobrze zakorenione. Jest to okres, w którym środki wydatkowane przez agencję, jaką jest NCBR, rosna. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę panią poseł Joannę Schmidt o przedstawienie koreferatu i wniosków do opinii Komisji.

Posel Joanna Schmidt (N):

Panie przewodniczący, szanowni państwo, rzeczywiście na wczorajszym posiedzeniu podkomisji uzyskaliśmy odpowiedzi na szczegółowe pytania. Bardzo dziękuję przedstawicielom ministerstwa. Dziś zostały również dostarczone dodatkowe materiały, o które prosiłam. Dziękuję.

Powiem na wstępie, i potem to uargumentuję, że negatywnie opiniuję projekt części budżetowej – Nauka. Dlaczego? Szanowni państwo, nominalnie zauważamy wzrost nakładów na naukę w Polsce. Jest to wzrost o 800 mln zł. Na gospodarkę należy patrzeć z makroekonomicznego punktu widzenia. Odnotowaliśmy wzrost PKB, więc nakłady na naukę to jest 0,45%. To są bardzo niskie nakłady.

Jako Klub Nowoczesna nie możemy przyłożyć ręki do tego, że w Polsce nie ma przedstawionej strategii dojścia do poziomu nakładów na naukę w wysokości 1% PKB. Jeżeli Ministerstwo Obrony Narodowej potrafi zaprezentować ścieżkę dojścia do większych nakładów na naukę, jeżeli prezes Kurski potrafi wyszarpnąć sobie z budżetu 1 mld zł. Nie bierze kredytu. Dopłacamy 1 mld z budżetu. Jeżeli do górnictwa dopłacamy 3,5 mld zł. Za chwilę będziemy pracować nad budżetem.

Szanowni państwo, rekomenduję nieprzyjmowanie projektu. Opiniuję negatywnie i prosiłabym o wsparcie tej rekomendacji. To jest 0,45%. To jest niski wskaźnik na tle innych krajów Unii Europejskiej. W czasach, w których byli opozycją, posłowie Prawa i Sprawiedliwości apelowali o szybszy wzrost nakładów w stosunku do PKB na naukę. Tylko sprzeciwem możemy wyrazić ten apel. To nie jest żaden atak na Ministerstwo

Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Proszę tak tego nie odbierać, bo nasza współpraca przy programach takich jak „Doktorat wdrożeniowy”, NAWA czy wcześniej przy zmianie algorytmu finansowania wskazuje na to, że mogą państwo liczyć na naszą merytoryczną współpracę. Głosujemy za waszymi projektami.

Uważam, że Polsce należy się więcej i jest to też opinia większościowego bloku premiera Morawieckiego, że Polska potrzebuje milowego kroku, jeśli chodzi o wzrost nakładów na naukę. Mówi o tym również premier Gowin, ale bez konkretów. Mam nadzieję, że wszyscy usłyszymy, jaka jest ścieżka dojścia do wzrostu nakładów na naukę w Polsce. Nie tylko nominalnie, ale i procentowo. Stąd moja rekomendacja i opinia negatywna. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Otwieram dyskusję. Proszę bardzo. Pan poseł profesor Nykiel.

Poseł Włodzimierz Nykiel (PO):

Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, krótko ujmę tę moją wypowiedź. W trzech punktach.

Po pierwsze, chciałbym przypomnieć, ale myślę, że pamiętamy to wszyscy, że pan premier Gowin kilkakrotnie mówił, że potrzebne są osoby popierające zwiększenie wydatków na naukę i szkolnictwo. Są to bardzo ważni jego sojusznicy. Chcę zadeklarować, że jestem tym sojusznikiem. Chciałbym, aby nakłady na naukę i szkolnictwo wyższe wydatnie wzrosły.

Przedstawiając projekt nowej ustawy i nowych regulacji, pan premier Gowin zgodził się z potrzebą istotnego wzrostu wydatków na naukę i szkolnictwo, i tu nie chodziło o kilka procent. To było wyraźnie powiedziane, że te wydatki winny wzrosnąć o znaczące kwoty i podnieść nas na inny poziom. Na pewno nie mamy tu takiej podwyżki wydatków.

Dlaczego nie ma takiego wzrostu w sytuacji, kiedy pan premier Morawiecki jeszcze kilkanaście dni temu mówił o tym, że budżet jest w znakomitej sytuacji. Dziś jest dobrze, a będzie jeszcze lepiej. Myślę, że czas, żeby zastanowić się nad tym jak powinny wyglądać w tym zakresie sfery, które na tym skorzystają. Myślę, że nauka jest tą sferą, która powinna na tym istotnie skorzystać.

Teraz ostatnia rzecz. Trzeci punkt. Tutaj konkluzje są takie, że wzrosty są niewystarczające. Trzeci punkt ma charakter formalny. Mianowicie przy omawianiu budżetu na rok 2018 jest rzeczą naturalną, że punktem odniesienia jest budżet, czy spodziewane wykonanie budżetu na rok 2017. Jednak podczas posiedzenia podkomisji ds. nauki i szkolnictwa wyższego w tej sali pokazywaliśmy inne punkty odniesienia, których zabrakło przy omawianiu budżetu.

Chodzi mi o odpowiedź na pytanie, a myślę, że dyskusje nad budżetem są bardzo dobrym miejscem na to... Zabrakło mi odniesienia do sytuacji, jaka panuje w innych krajach Unii Europejskiej. Jak wyglądają nakłady zarówno na naukę, jak i na szkolnictwo wyższe, bo dopiero wtedy widzimy w jakim jesteśmy miejscu. Jaka droga jest przed nami.

Proszę państwa, jeżeli powiemy, że plan wydatków na naukę jest dziś wyższy i już na tej podstawie powiemy, że jesteśmy na dobrej drodze, to przepraszam, ale jednak trochę mało. Jeśli wiemy, w którym jesteśmy miejscu w Unii Europejskiej, to dopiero wtedy mamy wyobrażenie jakie zadania stoją przed nami. W materiałach brakuje mi tej części porównawczej. Nie wątpię, że ministerstwo ma takie dane, więc powinno je dołączyć. Może ma je tutaj. Myślę, że wiele osób chętnie usłyszałoby o porównaniu naszej sytuacji, z sytuacją, która ma miejsce w innych państwach Unii Europejskiej. Oczywiście organizacje takie jak KRASP, jak rada nauki i szkolnictwa wyższego dysponują takimi danymi, ale myślę, że najlepsze miejsce do tego, żeby o tym mówić, to moment, w którym debatujemy o budżecie Rzeczypospolitej. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Czy są jeszcze jakieś głosy ze strony państwa posłów? Nie. Mamy wiele punktów do omówienia i dlatego proszę o zwarte wypowiedzi. Pan Julian Srebrny. Proszę bardzo.

Członek Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” Uniwersytetu Warszawskiego Julian Srebrny:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowny panie ministrze, chciałbym króciutko zabrać głos jako przedstawiciel komisji zakładowej Uniwersytetu Warszawskiego. Chciałbym powiedzieć o nakładach na naukę.

Mniej więcej od miesiąca minister Gowin deklaruje, że do roku 2020 nakłady powinny wzrosnąć do 1% PKB. Mówimy o tym od czterech lat. Te same konkluzje miała Komisja przed rokiem. Policzyłem to i chciałbym powiedzieć, że to tempo wzrostu to 0,02% PKB. To jest napisane na 36 stronie tego materiału. Jeśli będzie to rosnać w tym tempie, to poziom nakładów w wysokości 1% PKB osiągniemy za 27 lat w 2045 r.

Chciałbym wiedzieć, jak należy to rozumieć, bo minister Gowin jako wicepremier rządu RP głosi to publicznie. Nie widzę tego w materiałach. Chciałbym dowiedzieć się czegoś na ten temat. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Ta perspektywa byłaby dla mnie bardzo mobilizująca jeśli chodzi o długość życia, ale nie wiem czy ten argument powinien być brany pod uwagę. Bardzo proszę, pan Wojciech Nasalski.

Przewodniczący Krajowej Sekcji NSZZ „Solidarność” Polskiej Akademii Nauk Wojciech Nasalski:

Proszę państwa, reprezentuję „Solidarność” w placówkach Polskiej Akademii Nauk. Z powodzi liczb, które zostały tu przedstawione, odnoszę wrażenie, że nie można specjalnie krytykować projektu tego budżetu. Dlatego, że niemal w każdej pozycji jest pewien wzrost. Często kilkunastoprocentowy. Pojawia się pytanie, czy w tym momencie ten wzrost powinien być wyższy.

Wydaje się, że ministerstwo planuje relokację środków z okazji wprowadzenia ustawy o szkolnictwie wyższym i wtedy wyższe wzrosty miałyby uzasadnienie. Natomiast z punktu widzenia pracowników jednostek badawczych Polskiej Akademii Nauk czy również instytutów wyższych uczelni ważny jest pewny, stabilny wzrost i w imieniu moich koleżanek i kolegów mogę powiedzieć, że pochwalamy taki stateczny, może niewystarczający plan budżetu na przyszły rok, który nie zagraża żadnym bałaganem lub jakąś dziurą budżetową. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Pozwolę sobie na drobną uwagę w kierunku pana przedmówcy, że duży wzrost środków finansowych na pewno nie narobiłby żadnego bałaganu w naszych instytucjach naukowych.

Jeśli nie ma innych głosów, to prosimy, panie ministrze, o ustosunkowanie się do głosów. Szczególnie pana posła Nykiela.

Podsekretarz stanu w MNiSW Sebastian Skuza:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, jeśli chodzi o pierwsze pytanie, to raczej deklaracje. Bardzo dziękujemy za wyrażenie woli wsparcia w zakresie zwiększania nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe. Chciałbym powiedzieć, że ten dodatkowy miliard w przyszłorocznym budżecie nauki i szkolnictwa wyższego oraz w rezerwie dotyczy budżetu środków krajowych. Nie jest to w budżecie środków unijnych, tylko w budżecie środków krajowych. Myślę, że może nie jest to wystarczający krok do osiągnięcia poziomu 1% PKB, ale myślę, że jest to pierwszy milowy krok w dobrym kierunku.

Dyskusja na temat wysokości wzrostu, porównania do innych państw odbywa się na poziomie konsultacji projektu „Ustawy 2.0” i pan premier Gowin zawsze podkreśla, że intencją jest osiągnięcie poziomu nawet 2% finansowania nauki. Jednego procenta z budżetu państwa, a drugiego ze środków sektora prywatnego.

Pozwoliłem sobie na taką małą dygresję, jeżeli chodzi o kwestię dodatkowego miliarda na naukę na Narodowym Kongresie Nauki. Mianowicie co jest lepsze od jednego miliarda na naukę? Dwa miliardy. Jednak mamy ograniczone możliwości budżetowe. Niemniej jako pierwszy krok przygotowujący reformę nauki i szkolnictwa wyższego oraz

zabezpieczenie dodatkowego miliarda przed wprowadzeniem reformy, uważamy za krok w dobrym kierunku. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupański (PO):

Dziękuję bardzo. Mamy wniosek o negatywne zaopiniowanie projektu budżetu państwa w zakresie części 28 – Nauka oraz planów finansowych NCBR i NCN, zgłoszony przez panią koreferentkę.

W takim razie głosujemy, bo mamy wniosek o negatywne zaopiniowanie. Bardzo proszę o psychiczne przygotowanie się do głosowania.

Kto jest za przyjęciem wniosku o negatywne zaopiniowanie części budżetowej 28, o której mówiliśmy? Kto jest przeciw? Czy ktoś się wstrzymał? Proszę o wynik.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 8 głosów, 14 głosów przeciw, 3 głosy wstrzymujące się.

Przewodniczący poseł Rafał Grupański (PO):

Dziękuję bardzo. Komisja odrzuciła wniosek. W takim razie głosujemy nad przyjęciem pozytywnej opinii. W takiej sytuacji musimy przegłosować pozytywną opinię dla Komisji Finansów Publicznych.

Kto jest za pozytywną opinią? Kto jest przeciwny? Kto się wstrzymał? Proszę o wynik.

Sekretarz Komisji Mariusz Pawełczyk:

Za 14 głosów, 9 głosów przeciw, dwie osoby wstrzymały się.

Przewodniczący poseł Rafał Grupański (PO):

Stwierdzam, że Komisja przyjęła wniosek o pozytywne zaopiniowanie projektu budżetu państwa na rok 2018 w zakresie części 28 – Nauka oraz planów finansowych NCBR i NCN.

Pani koreferentka zgłosiła, że w rezerwach celowych nie wnosi o negatywną opinię. Czy może jest inny wniosek? Rozumiem, że Komisja przyjmuje pozytywne zaopiniowanie projektu budżetu państwa na rok 2018 w zakresie części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. nr 84.

Przystępujemy do rozpatrzenia i zaopiniowania części budżetowej 38 – Szkolnictwo wyższe oraz części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. nr 18. Bardzo proszę pana ministra o kompaktowe, trafne co do wniosków i zwięzłe przedstawienie tej części budżetu.

Podsekretarz stanu w MNiSW Sebastian Skuza:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, dochody w dziale 803 – Szkolnictwo wyższe w projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 zaproponowano w kwocie 5 mln zł.

Wydatki w tym dziale na łączną kwotę 16,5207 mld zł w dziewięciu częściach budżetowych. Głównie w części 38 – Szkolnictwo wyższe, która znajduje się w gestii ministra nauki i szkolnictwa wyższego. W projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 zaplanowano wydatki budżetowe w kwocie 13,286 mld zł.

Jeżeli chodzi o wydatki bieżące. Dotacje, świadczenia na rzecz osób fizycznych i wydatki bieżące jednostek budżetowych w części 38 zaplanowano w wysokości 12,6013 mld zł. Najważniejsze pozycje to: dotacje podmiotowe w obszarze działalności dydaktycznej – 10,285 mld zł, dotacje podmiotowe na pomoc materialną dla studentów i doktorantów – 1,6925 mld zł, dotacje podmiotowe na dofinansowanie tzw. zadań projakościowych – 448,1 mln zł, zasilenie funduszu pożyczek i kredytów studenckich – 37 mln zł, wypłaty z tytułu stypendiów ministra za wybitne osiągnięcia dla studentów i doktorantów – 14,3 mln zł, dotacje dla Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej – 34,5 mln zł.

W zakresie wydatków majątkowych w dziale 803 w części 38 zaplanowano kwotę w wysokości 202,3 mln zł, z tego 26,6 mln to wydatki inwestycyjne związane z realizacją programu wieloletniego „Uniwersytet Warszawski 2016-2025”, inne zadania inwestycyjne szkół wyższych – 174,5 mln zł, zakupy inwestycyjne Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej – 1 mln zł, zakupy inwestycyjne jednostek budżetowych w tym dziale – 200 tys. zł.

W zakresie wydatków na finansowanie i współfinansowanie projektów z udziałem środków Unii Europejskiej zaplanowano kwotę 482,4 mln zł, z tego ze środków budżetu państwa 78 mln zł i budżetu środków europejskich 404,4 mln zł.

Jeżeli chodzi o łączne wydatki w zakresie działu 803 – Szkolnictwo wyższe we wszystkich częściach budżetowych, których jest dziewięć, wydatki są większe o 561 mln zł, czyli nominalnie o 3,5 %. Udział tych wydatków w relacji do wartości produktu krajowego brutto prognozowanej na przyszły rok w kwocie 2,572 bln zł kształtują się na poziomie 0,8% PKB. Dziękuję bardzo.

Jeżeli pan przewodniczący pozwoli...

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Proszę.

Podsekretarz stanu w MNiSW Sebastian Skuza:

Jest jeszcze jedna kwestia. W projekcie ustawy budżetowej w części 83 zaplanowano rezerwę celową w poz. 18 pod nazwą „Środki na działalność Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej” w wysokości 20 mln zł. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Wydaje mi się, że pan minister rozmarzył się mówiąc o bilionach złotych, ale...

Podsekretarz stanu w MNiSW Sebastian Skuza:

To były biliony dotyczące produktu krajowego brutto. Stąd taka wielkość.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. W takim razie proszę panią poseł Ewę Tomaszewską o koreferat.

Poseł Ewa Tomaszewska (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę państwa, jeśli chodzi o Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w części 38, to na szkolnictwo wyższe przeznaczono kwotę 13 254 410 tys. zł. Co to oznacza? Oznacza wzrost o 2,4%. Tymczasem wskaźnik wzrostu cen towarów i usług przewidziany na przyszły rok to jest 102,3%. Oznacza to praktycznie, że realna wartość tych środków pozostaje na tym samym poziomie. Różnica stanowi setną część procenta. Jest przyrost, ale bardzo śladowy.

Jeśli weźmiemy pod uwagę... Skomasujemy wszystkie resorty, to ten przyrost będzie większy. Będzie to 3,5 %. Niemniej większość środków przeznaczonych na szkolnictwo wyższe, w szczególności na dydaktykę, mieści się w tej części, którą dysponuje Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Wraz z rezerwami celowymi, szczególnie tymi 20 mln zł przeznaczonymi na agencję NAWA, to jest także 3,5%.

Działalność dydaktyczna. Dział 803. Mamy tu przyrost również o 2,4%. Kwota 13 254 410 tys. zł. Przyrost jest śladowo większy niż w roku bieżącym i jest to dość niska kwota. Jeśli chodzi o działalność dydaktyczną, to kwota 10 488 720 tys. zł to jest kwota, która zawiera w sobie wydatki na wynagrodzenia. Wydatki na inne cele zostały zwaloryzowane wskaźnikiem 102,3, natomiast wynagrodzenia od lat nie są waloryzowane. Uważam, że jest to kwestia, którą powinniśmy zgłosić Komisji Finansów Publicznych, ponieważ jeśli mówimy o istnieniu agencji NAWA i o sensie jej funkcjonowania ze względu na poprawę jakości funkcjonowania naszych uczelni, to nie ludźmy się, że ściągniemy tu dobrych pracowników naukowych za takie pieniądze, jakie otrzymują pracownicy na wyższych uczelniach w Polsce. Po prostu, musimy pomyśleć przyszłościowo i proponowałabym, żeby tej kwestii poświęcić jedno z posiedzeń naszej Komisji, żeby zastanowić się w jaki sposób wyjść z tego dołka.

Kolejna sprawa to jest pomoc materialna dla studentów. Tu jest wzrost jedynie o 1,2%. Natomiast zdecydowanie większy wzrost – 13,8% – mamy w funduszu pożyczek i kredytów studenckich. Wiemy, że w poprzednich latach nie było dużego zapotrzebowania na te wydatki. Chciałabym usłyszeć jakieś wyjaśnienie ze strony ministerstwa. Być może któraś z barier została uchylona. Na przykład, zostały zmienione warunki ubiegania się o te kredyty.

Kolejny bardzo istotny punkt – zadania projakościowe. Postawiliśmy na jakość zmieniając w ubiegłym roku algorytm i w tym kierunku mają iść dalsze działania w resorcie. Tu wyraźnie zauważalna jest suma wyższa o 78%. Ta suma obejmuje, co wiem z wyjaśnień na wczorajszym posiedzeniu podkomisji, których udzielił nam pan minister, ta suma obejmuje podwyższenie stypendiów dla doktorantów, dla tych 30% najlepszych, i podwyższenie środków związanych z przyjęciem przez uczelnie osób o najwyższych notach na świadectwach maturalnych. To jest bardzo korzystna zmiana.

Następna sprawa, o której chciałabym powiedzieć, to są środki na realizację Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój. Tu, co prawda nie we wszystkich pozycjach, ale w niektórych są przyrosty o 469%, zatem bardzo istotne. W niektórych pozycjach są niewielkie spadki, ale generalnie na ten program środki wzrastają.

Teraz chciałabym przejść do budżetu zadaniowego. Według przedstawionych nam materiałów wskaźnik, jaki powinniśmy uzyskać w przyszłym roku jeśli chodzi o liczbę osób z wyższym wykształceniem w grupie wiekowej od 30 do 34 lat, to jest 46%. Wysoki. W ubiegłym roku budżet zadaniowy w tej kwestii został wykonany. Mam nadzieję, że to się też uda.

Kolejne zadanie, które ten budżet stawia przed wyższymi uczelniami to uzyskanie jako docelowego miernika 6 procent studentów zagranicznych na polskich uczelniach. Są to zadania dość ambitne.

Wnioskuje o pozytywną rekomendację dla tej części budżetu, z zaznaczeniem dla Komisji Finansów Publicznych, że stałe blokowanie wzrostu wynagrodzeń w sferze budżetowej skutkuje również zaniżaniem wynagrodzeń pracowników szkolnictwa wyższego i nauki. Jest to niepokojące zjawisko, ponieważ trwa od lat. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Czy pan poseł Bartosz Józwiak ma jakieś uwagi dla Komisji do tej opinii?

Poseł Bartosz Józwiak (Kukiz15):

Postaram się krótko, ale mam kilka uwag. Większość pytań zadałem na wczorajszym posiedzeniu podkomisji i na większość uzyskałem odpowiedzi. Na te, na które nie otrzymałem, to nie leżało to w gestii pana ministra. Takie są, niestety, fakty.

Postaram się ogólnie dołożyć kilka rzeczy do tego, o czym mówiła pani poseł. Ten wzrost nominalny, jak już wczoraj mówiłem, mamy na poziomie 2,4%, ale kiedy zaczynamy uwzględniać poziom inflacji, tak naprawdę, nie mamy żadnego wzrostu. Wzrost jest minimalny – 0,1, albo, tak naprawdę, mamy budżet kontynuacji z ubiegłego roku.

Nie jest to budżet dynamiki, który mógłby pokazać nam, że wyraźnie przyspieszamy w kierunku tego, co jest zawarte w projekcie „Ustawa 2.0”. Być może jest tu ten przebieg wzrostu logarytmicznego i wtedy będzie to zdecydowanie szybciej niż te 26 lat, o których wspomiano. Oby tak było.

Natomiast powinniśmy to uwzględnić, ponieważ jest to realny czynnik siły nabywczej tych środków. Przy wzroście inflacji mamy później inne problemy i to powoduje, że w niektórych działach, gdzie de facto wykazywany jest wzrost, jak np. pomoc materialna dla studentów... Dotacje podmiotowe i celowe. Działalność dydaktyczna. Wzrost jest szacowany na 0,4%, ale, tak naprawdę, przy uwzględnieniu inflacji to będzie spadek o 1,8-1,9%, zatem w tym dziale będziemy mieli mniej.

Dość ciekawie procentowo wygląda pomoc materialna dla studentów i doktorantów. Teoretycznie mamy wzrost, natomiast przy uwzględnieniu inflacji również będziemy notowali spadek. Brakuje mi tu szczegółów co będzie mieściło się w tej pomocy materialnej. Stypendia socjalne, stypendia naukowe czy tego typu rzeczy.

Wspominałem wczoraj o takich sprawach, że polska nauka obrosła dużą liczbą instytucji, które chyba niespecjalnie pomagają w rozwoju nauki, albo nie dynamizują tego rozwoju, natomiast gdzieś tam próbują markować pewien stopień demokratyzacji tego działu. Zaliczam do tego różne instytucje, które w budżecie pochłaniają niewielkie pieniądze, ale zawsze staram się o tym wspominać.

Krajowa Reprezentacja Doktorantów. Kończyłem studia. Potem studia doktoranckie. Robiłem doktorat i nawet nie wiedziałem, że coś takiego istnieje. Są to jakieś środki

wydatkowane z budżetu. Niewielkie, ale jeżeli policzymy ile jest takich elementów, które, moim zdaniem, niespecjalnie dynamizują rozwój nauki, to może być tego dużo.

Kolejna uwaga. Międzynarodowa Agencja Wymiany Akademickiej. Tu mamy duże pieniądze, które idą na tę instytucję. Przyznam się, że nie wierzę w rozwiązywanie problemów wymiany akademickiej, umiędzynarodowienia polskiej nauki przez instytucje ogólnopolskie, międzynarodowe czy jakiegokolwiek inne. Jeśli nie zrobimy tego na poziomie uniwersytetu, jeżeli nie damy możliwości tego typu działania, to tak naprawdę, w żaden sposób nie rozwiążemy tego problemu. Szczególnie, że w zadaniach tej agencji jest promocja języka polskiego w Europie. Z całym szacunkiem, drodzy państwo, jeżeli we własnych ocenach parametrycznych język polski jest dyskryminowany w tej chwili, jest to kontynuowane w programie „Ustawa 2.0”, to nie mówmy, że będzie jego promocja.

Rozumiem, że angielski jest językiem niezbędnym w naukach ścisłych, gdzie jest potrzeba szybkiego przekazywania dorobku naukowego, natomiast w humanistyce nie jest to tak istotne. Natomiast parametryzację utrzymujemy dla obu rodzajów nauk. Nadal w ten sam sposób. Tak samo oceniane jest publikowanie w języku polskim czy obcym. Jednak jeżeli chcemy brnąć w ten język angielski, to nie dopisujemy tej instytucji czegoś, czego ona z pewnością promować nie będzie. Nie będzie mogła tego robić, bo nie będzie to dla niej możliwe.

Co na pewno cieszy? Oprócz innych rzeczy, z którymi w pełni się zgadzam, nie wymieniam ich, bo to nie ma sensu, żebym powtarzał to, z czym się zgadzam, to oczywiście zadania pro jakościowe. Jest wyraźny wzrost o 78%. To jest bardzo dobre, bo wreszcie pokazujemy w którym kierunku powinniśmy się rozwijać.

Ostatnia uwaga na koniec. Myślę, że niespecjalnie odnosząca się do istoty sprawy, natomiast uważam... Wyznaczamy sobie zgodnie z pewnymi unijnymi kierunkami różnego rodzaju cele, które chcemy osiągnąć. Wyznaczamy sobie pewne przeliczniki. Osiągnęliśmy pewien poziom osób z wyższym wykształceniem na poziomie 40,6%, a mnie niespecjalnie to cieszy, szanowni państwo, ponieważ to jest takie mitologizowanie. Mądrych ludzi w kraju rodzi się dokładnie tyle samo, niezależnie od tego, jaki sobie zrobimy wyznacznik. Ludzi zasługujących na wyższe wykształcenie też tyle samo, więc jedynym elementem, który prowadzi do wyznaczania takich celów jest obniżanie wymagań, które stawia się studentom, doktorantom itd. Dziś ponosimy tego konsekwencję.

Proponowałbym zwrócić na to uwagę. Myślę, że to naprawdę nie jest cel. Nie jest celem ilość, a celem jest jakość ludzi, których kształcimy na polskich uczelniach. Natomiast zgadzam się z panią poseł i będę rekomendował przyjęcie tej części budżetowej. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Ten głos otworzył dyskusję. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos w dyskusji? Pan profesor Pałys. Proszę bardzo.

Członek Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich Marcin Pałys:

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Chciałbym powiedzieć, że utworzenie agencji NAWA i jej budżet jest jednak bardzo ważnym krokiem w stronę tego, aby upowszechnić za granicą dorobek polskiej nauki. Chciałbym powiedzieć, że każda uczelnia na własny rachunek stara się utrzymać kontakty międzynarodowe, ale to jest bardzo drogie i jeżeli mówimy o dużych państwach, to prowadzenie promocji w dwóch, trzech krajach jest możliwe, natomiast w przypadku małych państw, lub bardzo odległych, jest to bardzo trudne z punktu widzenia każdej uczelni oddzielnie.

Używanie języka angielskiego w pracy naukowców jest ważne nie tylko wśród przedstawicieli nauk ścisłych, ale także wśród humanistów. Niedawno otwieraliśmy ośrodek studiów polskich w Syczuanie i tam potrzebowali kulturoznawców, historyków od polskiej historii, polskich literaturoznawców, ale pod jednym warunkiem, żeby studentom potrafili wszystko opowiedzieć po angielsku. O polskiej historii, o polskiej kulturze. Z tym był problem, bo okazało się, że nie jest to takie proste.

Dlatego cieszę się, że NAWA ma rozsądny budżet, który może pozwoli rozwiązać część takich problemów. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. Pan Julian Srebrny. Proszę.

Członek Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” UW Julian Srebrny:

Mam dwa krótkie pytania, bo nie byłem a stanie tego zrozumieć. To jest tabela nr 1. W przypadku ministerstwa kultury lub uczelni artystycznych następuje spadek poziomu finansowania o 6 mln zł. Nie bardzo rozumiem dlaczego. Jeżeli weźmiemy pod uwagę, o czym wiemy, krytyczną sytuację chyba najlepszej wyższej uczelni muzycznej w Polsce, i chyba w Europie – Warszawskiego Uniwersytetu Muzycznego im. Fryderyka Chopina, to dziwi mnie ten spadek finansowania uczelni artystycznych, czyli przez ministerstwo kultury. Nie bardzo wiem z czego to wynika.

Druga kwestia dotyczy tego, o czym powiedział pan poseł. Wydaje mi się, że jest sprzeczność pomiędzy algorytmem wprowadzonym niemal rok temu, który stawiał na lepszą jakość nauczania i na to, żeby liczba studentów przypadająca na nauczyciela akademickiego nie była zbyt duża, a ciągle wskaźnik sumaryczny, nawet wzrostu liczby studentów, procentowy... Widzę jakąś sprzeczność wewnętrzną w tym. W związku z tym chciałbym przynajmniej dowiedzieć się o co chodzi. Wydaje mi się, że naszym zadaniem – tu zgadzam się z panem posłem – w tej sprawie chodziło raczej o to, żebyśmy zwiększyli jakość, a nie tylko liczbę, bo część tych dyplomów jest bardzo kiepska.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Pan poseł Józwiak jeszcze prosił o głos.

Poseł Bartosz Józwiak (Kukiz15):

Chciałbym ująć tylko jedną rzecz. Możemy dyskutować o użyciu języka polskiego. Moim zdaniem jest on trochę niedowartościowany w humanistyce. Mówiłem tylko, że jeżeli chcemy pójść w kierunku języka angielskiego (mam kontakty z Chinami i rozumiem pana profesora), to nie ma sensu w uzasadnieniu istnienia jakiegoś działu wpisywać tej promocji, bo tam nie będzie to miało zastosowania.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę, panie profesorze.

Członek Prezydium KRASP Marek Krawczyk:

Panie przewodniczący, przez osiem lat kierowałem Warszawskim Uniwersytetem Medycznym, a teraz reprezentuję KRASP. Walczyliśmy o to, żeby powstała NAWA. Powstała i bardzo dobrze, że jest budżet. Powiedziałbym, że ten budżet jest dla mnie za mały w porównaniu z tym jakie są potrzeby tej agencji przy realizacji jej zadań. Chodzi o to, żeby ci naukowcy, nie tylko nasi, ale również z innych krajów, mogli przyjechać do naszego kraju i prowadzić wspólne zadania. Fakt, że budżet zauważa tę agencję wymiany to dobrze, ale uważam, że powinien być jeszcze zwiększony.

Co do języka angielskiego. Nie wyobrażam sobie polskiego naukowca, który nie mówi po angielsku. Niezależnie od dyscypliny i rodzaju uprawianej akademickości.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Został zgłoszony wniosek o pozytywne zaopiniowanie projektu budżetu państwa w zakresie szkolnictwa wyższego i rezerw celowych, z tym, że z uwagą. Z uwagą, którą sformułowała pani poseł. Pani Ewa Tomaszewska sformułowała to pisemnie, że Komisja zwraca uwagę, że zamrożenie wynagrodzeń w sferze budżetowej kontynuowane od wielu lat skutkuje pauperyzacją pracowników wyższych uczelni i nauki i nie sprzyja realizacji zadań projakościowych, a w szczególności zachęcaniu pracowników i studentów zagranicznych do podejmowania studiów i pracy naukowej na polskich uczelniach.

Czy jest jakaś inna propozycja ze strony Komisji? Nie ma. W takim razie rozumiem, że Komisja przyjęła propozycję pozytywnej opinii dla Komisji Finansów Publicznych, z uwagą zaproponowaną przez panią poseł- koreferentkę. Zarówno w części budżetowej 38 – Szkolnictwo wyższe, jak w części budżetowej 83 – Rezerwy celowe poz. 18.

Teraz przechodzimy do rozpatrzenia i zaopiniowania części budżetowej 67 – Polska Akademia Nauk i ponownie pan minister Sebastian Skuza.

Podsekretarz stanu w MNiSW Sebastian Skuza:

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, szanowni państwo, określone w projekcie ustawy budżetowej na rok 2018 wydatki na działalność Polskiej Akademii Nauk wynoszą 81,6 mln zł i pozostają na poziomie wydatków budżetowych zapisanych w ustawie budżetowej na 2017 r. Zgodnie z postanowieniami ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk wydatki są ujęte w części 67 – Polska Akademia Nauk w dziale 730 – Nauka.

W 2018 r. środki budżetowe będą przekazywane Polskiej Akademii Nauk w formie dotacji podmiotowej w kwocie 77,2 mln zł, dotacji celowej z przeznaczeniem na pokrycie wydatków majątkowych w wysokości 3,7 mln zł, dotacji celowej z przeznaczeniem na zadania w zakresie kształcenia w kwocie 300 tys. zł oraz dotacji celowych na wkład własny do programów realizowanych z udziałem środków Unii Europejskiej w kwocie 400 tys. zł przez ministra właściwego do spraw nauki.

Minister właściwy do spraw nauki i szkolnictwa wyższego, stosownie do postanowień art. 78 ust. 2 ustawy o Polskiej Akademii Nauk, jest dysponentem tych środków. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. Czy pan profesor Paweł Rowiński chciałby zabrać głos? Bardzo proszę.

Wiceprezes Polskiej Akademii Nauk Paweł Rowiński:

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, szanowni państwo, myślę, że pan minister powiedział o głównych pozycjach budżetowych, ale może przypomnę to, o czym mówiłem na wczorajszym posiedzeniu podkomisji, że Polska Akademia Nauk pełni dualną rolę, co nie zawsze od razu wiadomo i część budżetu była już dyskutowana w dziale Nauka. Z tego działu są finansowane instytuty Polskiej Akademii Nauk, których łącznie jest 69. Natomiast ta część obejmuje pracę korporacji i jednostek organizacyjnych PAN bez osobowości prawnej.

Chciałbym też przypomnieć, że budżet Polskiej Akademii Nauk trafia do całego polskiego środowiska naukowego, bo w dużej mierze dotyczy również pracowników uczelni, bo to są działania komitetów, oddziałów również wydziałów, w które są zaangażowani również pracownicy wyższych uczelni i instytutów badawczych. To tylko gwoli uzupełnienia.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję bardzo. W takim razie proszę pana posła Adama Korola o przedstawienie koreferatu i wniosków do opinii Komisji.

Poseł Adam Korol (PO):

Panie przewodniczący, panie ministrze, szanowni państwo, po zapoznaniu się z projektem budżetu i po wyjaśnieniach, które otrzymałem wczoraj na posiedzeniu podkomisji, rekomenduję pozytywne przyjęcie projektu budżetu Polskiej Akademii Nauk. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Dziękuję. Jakies głosy w dyskusji, którą właśnie otwieram? Nie ma. Jakiś wniosek o zwiększenie o 100% budżetu Polskiej Akademii Nauk? Szkoda, bo myślę, że Polska Akademia Nauk zasługuje na większe środki.

W takim razie czy jest inny wniosek w sprawie opinii Komisji w sprawie budżetu Polskiej Akademii Nauk w części 67? Nie ma. Rozumiem, że Komisja przyjęła wniosek, który zgłosił pan poseł-koreferent Adam Korol.

Pozostaje nam wybór posła, który przedstawi naszą opinię na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych. Proszę bardzo. Pan poseł Lech Sprawka.

Poseł Lech Sprawka (PiS):

Składam wniosek, żeby sprawozdawcą Komisji do przedstawienia opinii na posiedzeniu Komisji Finansów Publicznych była pani poseł Ewa Tomaszewska.

Przewodniczący poseł Rafał Grupiński (PO):

Czy pani poseł się zgadza? Rozumiem, że to wzmocni pani uwagę do poprzedniej części budżetu, którą pani zgłosiła. Dziękuję bardzo. Nie ma innych propozycji personalnych?

Rozumiem, że Komisja przyjęła tę propozycję. Rozumiem, że prezydium Komisji może być upoważnione do zredagowania opinii Komisji w sytuacji, kiedy pojawiłyby się jakieś problemy stylistyczne.

Na tym porządek posiedzenia został wyczerpany. Dziękuję bardzo wszystkim gościom, panu ministrowi i wszystkim państwu posłom. Zamykam posiedzenie. Informuję, że protokół z posiedzenia będzie dostępny w sekretariacie Komisji. Dziękuję.